II. évfolyam. 176. szám. SZABADKA, 1904. Csütörtök, augusztus 4. Ára 2 fill.

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája Batthyány-utcza 5. sz.

Vasárnapi munkaszünet.

Általánosságban magával a kérdéssel nem szándékozom foglalkozni, hanem annak csak egy részletével a *„magánhivatalnokok“ vasárnapi munkaszünetével* és ezt is csak az eddig érvényben volt és érvényben levő, nem pedig a jövő jogrend szempontjából fogom megvilágitani.

A „magánhivatalnokok“ vasárnapi munkája szüneteléséneк kérdését is csak azért vetem fel, mert a tapasztalat arra enged következtetni, hogy maguk a magánhivatalnokok sincsenek tisztában jogaikkal s követelményeikkel.

Jöjjünk előbb röviden tisztába a *„magánhivatalnok“* vagy *„magántisztviselő“* fogalmával! Sem a kereskedelmi, sem az ipartörvény nem ismeri ezt a fogalmat, mert ezen törvények létesitése idejében léteztek ugyan már ezek a hivatalnokok, de fogalom nem létezett, csak hivatás. Kereskedelmi segéd volt az is, mint a kereskedősegéd és az ma is, bármennyire akarják magukat az u. n. könyvelők, pénztárosok, szám- és papirfejtők ez alól az elnevezés alól emancipálni. Segéd a hivatalnok is, bár foglalkozása elüt a kiszolgáló segédétől. De az ujabbi miniszteri rendeletekben, különösen a *„Magántisztviselők országos szövetsége“* müködése és sürgetése óta, már ott találjuk a magánhivatalnok fogalmát, mint olyanét, aki kereskedelmi és ipari irodákban irodai foglalkozást üz. Ezekre mondotta ki a *Láng Lajos* miniszter által 1903. junius hó 13-án 28.559. sz. a. kiadott rendelet, hogy *teljes és általános vasárnapi munkaszünetben részesitendők.* Ezen rendelet szerint a pénzintézetekben a kereskedelmi és ipari irodákban vasárnap egész nap szünetelnie kell a munkának, különösen pedig az irodai munkának.

A kivételek közül, oly gyári vállalatoknál ugyanis, a hol az ipari üzem félbeszakitása lehetetlen, félremagyarázásokra adott okot a Láng-féle rendelet, a melyet *a vidéken* sokan ugy is magyaráztak, hogy addig, mig az üzletek nyilvántarthatók, az irodai munka is folytatható. Ezen félreértések kikerülése céljából fordult a már emlitett szövetség ujból a miniszterhez, aki leiratában félremagyarázhatatlanul kimondja, hogy a kivételek csak az ipari munkákra, illetve az áruk elárusitására vonatkoznak, az *irodai munkának ellenben egész vasárnapon át szünetelnie kell* mindenütt.

Ha tehát — mondja a gróf *Serényi* államtitkár által kibocsátott leirat — a rendelet be nem tartatik, annak egyedüli orvoslási módja *a konkrét esetek bejelentése az illetékes rendőrhatóságnál.*

Nem a kormányhatóságon áll tehát a feladat, a socialis szempontból oly nagyon szükséges vasárnapi pihenőnek a hat napon át eléggé meggyötört elme és test részére való megadása, hanem az érdekeltek törvénytiszteletében és a törvény végrehajtó közegein.

A kormány bevitte a mózesi törvényt az állami törvényekbe is, megadta az embernek — mert hiszen a magánhivatalnok is ember — a lehetőséget arra, hogy a mai nemzedék kapzsiságát legalább az emberi erő tulságos kihasználásában meg akassza, annak gátat vessen, rajtuk mulik tehát csak, hogy ennek érvényt is szerezzenek.

A hivatalnok kenyérkereseti okokból alkalmazkodik főnöke kivánságához. Ha a főnök „óhajtás“ alakjában parancsolja a vasárnapi munkát, hát a szegény hivatalnok bemegy vagy benéz abba az irodába és nem jelenti fel a főnökét a rendőrkapitánynál, mert 8 nap, vagy 3 nap, avagy 3 hét mulva már kereshet magának más állást. „Kereshet“ — de nem kap. Inkább hallgat, tür, szenved, sorvad és — összeroskad. A tulkapásokon csak egyesülés, tömörülés utján segithetni. Ha egyesületük, mely ugyan még nincs, de melynek lenni kell, teszi meg a szükséges lépést, védve lesz az egyed, akit külömben a kenyérvesztéstől való félelem még a hangosan való gondolkodástól is visszatart.

Alkossanak tehát egyletet!

Es a főnököknek sem árt a vasárnapi teljes pihenő. Az emberi gyarlóság ne szólitsa öket sorompóba az *emberiség* ellen a haszon miatt, melynek utóvégre árnyoldata is van. Jól mondja *Tóth Béla*: „A vasárnapi szünettel nem veszit senki, mindenki nyer. A munkás életet, szabadságot, emberi jogot; a tőke energiát, kedvet, készséget.“

A törvényt kell csak tisztelni az emberiség nevében és lesz vasárnapi munkaszünet.

Füredi Jákó.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Saját tudósitónktól.

Budapest. 1904. aug. 3-án.

Az ülés féltizenegy órakor kezdődött. Az irományok előterjesztése után *Mayer* Károly, a mentelmi bizottság előadója bemutatta a bizottság több jelentését.

Napireud előtti felszólalások is voltak. Az egyiket *Olay* Lajos mondta, aki a tegnapi közbeszólása miatt röstelkedett, amikor Apponyit németnek nevezte. Intézkedést kér az elnöktől Fenyvesivel szemben.

Pozsgay Miklós szintén napirend előtt szólal fel. Hét interpellációjára adandó miniszteri válaszokat sürgeti meg. Panaszkodik azért is, hogy az elnök nem akarta neki megadni a szólásjogot.

Az *elnök* ezután felolvastatta az interpellációs- és inditványkönyvet, azután áttértek a napirendre.

Simonyi Semadam Sándor: Az esküdtszék intézményével foglalkozva, reflektál Bizony Ákos tegnapi beszédére s kijelenti, hogy egy véleményen van vele. Az igazságügyminiszter nagy ügyszeretettel dolgozik, sok törvényjavaslata készen is van, de a kormány még sem engedi meg ezek benyujtását. Kéri a minisztert, hogy legalább a perrendtartásról szóló törvényjavaslatot nyujtsa be minél előbb, mert ez országos érdek. Szóváteszi a birói letéteknél előforduló visszaéléseket. Az uzsoratörvény s a papirosbuza ellen kér törvényes intézkedést. Nem fogadja el a költségvetést.

Bizony Ákos: Félreértett szavait magyarázza. Tegnap azt mondta hogy az esküdtszékek rendesen ugy alakulnak meg, hogy bennük nincsen jogász, mert ugy az ügyész, mint a védőügyvéd rendesen a jogászokat vetik vissza. A politikai sajtóvétségeknél az esküdtszékek a közszabadság garanciai, csak a közönséges büntetteknél szükséges a korrekturájuk

Sebess Dénes: A birói fizetések javitásának nagy fontosságát hangsulyozza. Az előléptetési viszonyok is éppen a birói karnál a legmostohábbak. Beszél az ügyvédikar hibáiról is. A zugirászat sok bajt okoz. A zugirászok közveszélyesek, annyi hibát okoznak a telekkönyveknél, a mennyit éppen nem kárpótol, hogy olcsóbban dolgoznak, mind a fiskálisok. Különben ugy tudja, hogy az igazságügyminisztériumban törvényjavaslat fekszik, mely a telekkönyvi ügyben ügyvédvallást követet meg. Az esküdtszék kérdésében sok tekintetben osztja Bizony Ákos nézeté t

Határozati javaslatot is nyujtott be, utasitsa a ház a kormányt, terjesszen a képviselőház elé sürgösen javaslatot a birói fizetések végleges rendezése tárgyában (Helyeslés a baloldalon.)

Udvary Ferencz kifogásolja, hogy a kormány a körjegyzőségeket politikai szolgálatok fejében osztogatja Majd a kereskedelmi törvény reviziójával foglalkozik. A részvénytársaságok hathatósabb ellenőrzését kivánja.

Utána több helyiérdekü interpelláció következett, mire elnök az ülést berekesztette.

A holnapi ülésen folytatják az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalását és remélhető, hogy még holnap be is fejezik.

LEVÉLPAPIROK NÉVJEGYEK FALRAGASZOK MEGHIVÓK LEVÉLBORITÉKOK

Jutányos árban csinos kivitelben készíti Kladek és Hamburger könyvnyomdája Szabadkán Batthyány-utcza 3. szám.

BÁLI JEGYEK ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK BÁLI MEGHIVÓK

Czorda Bódog özvegyének köszönete.

Városunk nagy fiának, a minap elhunyt *Czorda* Bódog nyug. kuriai másodelnöknek és val. belső titkos tanácsosnak özvegye ma meleghangu köszönő iratot intézett dr. Biró Károly polgármesterhez, melyben hálatelt szivvel emlékezik meg a város részvétéről, amelyet elhunyt nagy szülöttének, hüséges fiának végtisztessége alkalmával nyilvánitott.

A köszönő irat szövege a következő:

Nagyságos Biró Károly urnak
Szabadka szab. kir. és törvényhatósági város polgármestere
Szabadka.

Nagyságos Polgármester ur!

Boldogult férjem, Czorda Bódog halálának szomoru alkalmával szeretett férjem emlékét azzal tisztelte meg, hogy Szabadka szab. kir. város törvényhatósága küldöttségileg jelent meg a végtisztességen.

Boldogult férjem rajongó szeretettel viseltetett szülővárosa, Szabadka iránt és akkor is, midőn az országos ügyek más térre szólitották, folytonosan a legnagyobb figyelemmel kisérte Szabadka város fejlődését, amelynek boldogulásán fiui szeretettel csüngött.

Végtelenül jól esett, midőn azt kellett látnom, hogy Szabadka város törvényhatósága sem feledkezett meg hü fiáról és hogy részvétét oly melegséggel nyilvánitotta boldogult férjem iránt, mint a milyennel az anya van fiához. Fogadja nagyságos Polgármester ur ezen részvétnyilvánitásért őszinte és hálás köszönetem nyilvánitását. Mély tisztelettel

Budapest, 1904. julius hó.

Özv. Czorda Bódogné
Radány Etelka.

A szabadkai ipartestületből.

Az elöljáróság ülése.

A szabadkai általános ipartestület elöljárósága tegnap este tartotta, Pausics János elnöklete alatt. augusztus havi rendes ülését.

A tanoncbizonyitványok kiosztása és a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után felolvastatott a testület pénztárának f. évi julius hóról szóló forgalmi kimutatása, mely szerint ezen hóban az összes bevétel a junius hóról áthozott 2662 kor. 83 fillér pénztári maradvánnyal együtt 3032 kor. 99 fillér volt, s igy a pénzmaradvány 2560 kor. 47 fillért tesz ki.

Ezután elhatározta az ipartestület, hogy megrendeli Szterényi József miniszteri tanácsosnak nagy munkáját, mely az érvényben lévő ipari törvényeknek, két évtized gyakorlatának, a végrehajtás rendjén felmetült elvi határozatoknak, szóval a szokásoknak gyüjteménye, — a mely két vaskos kötetben most jelent meg.

Végül olvastatott az uj iparosok névjegyzéke. Eszerint iparigazolványt nyertek: Szollár János asztalos, Báló János sütő, Gombos Imre cipész, Tilli Antal szabó, Szurcsik József csizmadia, Kukics Antal papucskészitő, Ambrus Mátyás cipész, Ferencsevits Mihály borbély és fodrász, Korom Sánnor szabó, Tápai István szobafestő és mázoló, Stefánovics Antal, Grizák Antal bognár, Hadnagy és Tilli Ádám férfi és női szabó, Kondee Lajos bognár.

Minthogy több tárgy nem volt az elnök az ülést berekesztette.

—

A dalárda ülése.

A testületi dalárda választmánya is ülés tartott, melyen az alapszabályokat módositották. Kiküldetett egy bizottság, mely a házszabályokat fogja kidolgozni. Ezeket a házszabályokat a vasárnapi választmányi ülésen tárgyalják. Az idei rendes közgyülést jövő vasárnap tartják meg, melyen a tisztikart is ujonnan alakitják. Elhatározták azt is, hogy az ipartestület tagjait aláirási iveken fogják felhivni, hogy minél számosabban iratkozzanak a dalárdába.

A háború.

— Saját tudositónktól. —

A háboruról ma a következő táviratok éskeztek a fővárosba:

Csifu, aug. 3.

Port-Arthur felől szakadatlanul heves tűzelés és bombázás hallatszik. Kinaiak beszélik, hogy a japánok rettentő pusztitást visznek véghez az erődön, s hogy lehetetlen az erődöt megmenteni. Mindkét részről sok a halott. Általános a vélemény, hogy a port-arthuri oroszok vagy mielőbb megadják magukat, vagy valamennyien elpusztulnak.

Róma, aug. 3.

A Giornale d'Italia Jaime bourbon hercegnek, Don Carlos fiának több levelét közli. Az első Aafangtianból kelt jul. 19-én és az orosz táborokban való szenvedéseket, továbbá a kinaiak folytonos tolvajkodását jellemzi és leirja az élelem és takarmányhiányt. A másik levél Liaojangból jul. 18-áról ered. Ez a levél is megemlékezik az élelembiányról. 36 óra alatt a katonák csak egy kis teát és cukrot kaptak. Erejüket csak a tea és dohányélvezet tartja fenn. Samsonov tábornok a vafankui ütközetekben 13, 14 és 15-én a bátorság csodáit mjalün á Aevetp gránátok rendeket döntöttek az oroszok soraiban. Don Jaime a jelzett ütközetekben elesettek számát 4500—főre becsüli. Az oroszok 17 ágyut is veszitettek. Visszavonulásokkor az oroszok ezer sebesültet vittek magukkal, kik közül utközben sokan meghaltak. Kenyérben folyton hiány van, mert a vafankui raktárakat a visszavonulás előtt felgyujtották és az esemény ilyen torlódására nem készültek.

Pétervár, augusztus 3.

(Hivatalós.) Kuropatkin tábornák Miklós cárhoz intézett augusztus 1-ről keltezett távirata jelenti: A keleti sereg parancsnoka azt jelenti, hogy csapatunk a jancselin-szorosi állást elhagyva Langiancsen irányában vonultak vissza. Csapataink Saiamacsin Liaojang irányában vonultak vissza, miután tegnap még egy véres küzdelmük volt. A visszavonulás az elülső állásokból történt a főállásra. Bár a csapatok előretolt állásukat megtartották, **mégis nagy vereséget szenvedtek.** Reméli, hogy a csapatok magában a főállásban megállják helyüket a tulnyomó ellenséggel szemben is. Az utolsó napokban kapott jelentések szerint **Kuroki tábornok összes csapatait egyasitette,** hogy erős csapást mérjen az oroszokra Szaimacsin és Liaojang irányában. A csoportositás Fősziku és Öziaszur irányában történt a Taicsiho jobbpartján. A déli arcélen az ellenség ma határozatlanul vonult előre. A kutatás azt eredményezte, hogy az ellenség olyan mozdulatott tett, hogy a Haicsöngnél álló balszárnyunkat legalább három hadosztálylyal kerülje meg. A keleti seregnek délig nem volt semmiféle ütközete. Szaimacsi Liaojang irányában azt észlelték, hogy az ellenség látszólag csak csekély haderővel nyomul előre utóőrsünk jobb szárnya felé.

Feleségyilkos cigány.

Zombor, aug. 2.

Egy vén cigány bünéről irnak Zomborból, aki már hónapok óta tör felesége élete ellen. Tegnapelőtt azután kegyetlenül meg is gyilkolta a feleségét.

A bűnöst Kolompár Nándornak hivják, felül van már a hatvan éven. Meggyilkolt felesége pedig már 56 éves volt. A Konyovits-utcában laktak. Feleségével a lehető legrosszabbul bánt, ugy, hogy sokszor a szomszédoknak kellett őt állatias férje ellen megvédeni.

Hónapok óta foglalkozik már a gyilkosság gondolatával, többször végre is akarta hajtani, de tettének végrehajtásában mindig sikerült őt megakadályozni. Néhány hónap előtt revolvert vett, hogy agyonlőhesse a feleségét. Még aznap rá is lőtt a feleségére, de nem talált. A rendőrség akkor elkobozta tőle a revolvert.

Tegnapelőtt ismét összeveszett a feleségével. Fejszét ragadott és teljes erejével négy csapást mért felesége fejére, aki vértől borítva holtan rogyott össze. Mind a négy ütés halálos volt. A vén gonosztevőt azonnal letartóztatták.

HIREK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Augusztus 6. A Szabadkai Kör tánczvigalma Palicson.

Augusztus 7. A Szabadkai Sport Egylet versenyei Palicson.

Augusztus 14. A nyomdászok szakegylete tánczvigalma a városligetben.

Augusztus 14. Népünnepély kirándulással Kamaráson.

Szeptember 3. A szabadkai magyar asztaltársaság szüreti mulatsága a városligetben.

*

Országos vásárok. Ujvidéken augusztus 6—8-ig. Temesváron augusztus 11—15-ig. Nagybecskereken augusztus 11—14-ig.

—

— **Brankovich patriarcha átutazása.** *Brankovich* György szerb patriarcha ma este 6 órakor temesvári látogatásáról Szeged felől ide érkezett és az indóházi étteremben várta meg a zombori vonat indulását, amelylyel tovább utazott székhelyére.

— **Szabadságon.** *Pitrolffy* Béla, a helybeli vasuti állomás főnöke hosszabb szabadságát ma kezdette meg. Távolléte alatt a főnökségisem teendőket *Katona* Imre h. állomásfőnök végzi.

— **Személyi hir.** *Skorza* Zoltán városi tüzoltóságunk parancsnoka ma érkezett haza szabadságáról és ujból átvette a parancsnokságot.

— **A szinház átalakitása.** Szinházépületünk régi tetőszerkezetét már teljesen lebontották és most egyelőre szünetel a munka, mig az uj vasbeton szerkezetű tetőzet alkatrészei a fővárosból leérkeznek. Jó lesz siettetni az épitkezési munkálatokat, mert a szezon kezdete igy is jóval későbbre fog esni a rendesnél. Pedig legkésőbb december 1-ére meg kell nyitni a szinházat, ha a téli szezont biztositani akarjuk társulatunknak és azért is, hogy szinházunk fenállásának jubileumát időszerűen ünnepelhessük meg.

— **Életmentés.** Gomboson történt a Duna-fürdőben a legfrissebb életmentés. A jó barátok pajzánkodása, pajkos játékedve majdnem az életébe került Erdelánovics Vojin zombori lakosnak. Nevezett nyugodtan élvezte az uszodában a folyó bús habjait, amikor barátai tréfából a szabad folyam közepébe lökték, bármint küzködött is az ár ellen, már már elnyelték a habok, amikor az uszodából váratlan segitsége érkezet Fleckenstein Alfonz és Vukicsevics Vladimir személyében. Az életmentés egyesült erővel sikerült is és a nagyközönség, mely az uszodát megtöltötte, zajosan megéljenezte a bátor szivü életmentőket.

— **Házasság.** B. Szabó József, a Magyar Szinház tagja, a szegedi szinház volt énekes bonvivántja, hüséget esküdött özvegy kisjeszenei Jeszenszky Dezsőné leányának Jolánnak Ujvidéken.

— **Katonák érkezése.** A napokban megélénkül az élet városunk utcáin. Szombaton érkeznek meg ugyanis háziezredünknek, a 86-ik gyalogezrednek budapesti zászlóaljai, hogy az ezredösszpontositási gyakorlatokat megkezdjék a mi zászlóaljunkkal együttesen. Ugyanekkor érkezik a 86-osok zenekara is és itt marad ez egész hónapon át. A legénység a halasi-uti katonai barakkokban lesz elszállásolva. A szabadkai 6. honvédgyalogezred külzászlóaljai, a zombori és ujvidéki zászlóaljak csak szeptember 8-án jönnek Szabadkára ugyancsak összpontositó gyakorlatok végzésére.

— **Halálozás.** Handler Jenő nyug. kir. állami mérnök, a zombori államépitészeti hivatal volt tagja hosszas szenvedés után elhunyt.

— **Gőzhajók szünete.** A szegedi kikötőben alig van már egy-két hajó. A rendkivül alacsony vizállás miatt a hajók mind lementek a Tisza torkolatához s a gőzhajózás teljesen szünetel a Tisza egész vonalán — A tiszai gőzösök mindössze 10 czentiméternyire merülnek a vizbe, tehát 120 czentiméter minimális mélységnél akadálytalanul és teljes gyorsasággal haladhatnak. Most sok helyütt még 110 czentiméter mély sincs a Tisza vize, vagyis egy középtermetü ember átgázolhat rajta, uszás nélkül, mert csak a melléig ér a viz. De van Szolnok felé olyan szakasza is a Tiszának, ahol térdig ér a viz.

— **Hosszadalmas utazás.** Kellemetlen meglepetés érte a tegnap esti 6 óra után Szeged felé elindult vonat utasait. Horgos tájékán ugyanis valami baja esett a vonat mozdonyának, ugy, hogy teljesen fölmondta a szolgálatot. A vonat személyzete kénytelen volt a fenakadt vonatot visszatolni a szabadkai állomásra, a hol a mozdonyt felcserélték és több mint két órai késéssel indult ujból utnak a vonat Szeged felé.

— **A bácskai gyalogezredek hivó kürtjele.** A bácskai baka ezredek kürtjelei bizonyára érdekelnek. Közöljük a szabadkai és zombori ezredekét. A 86. Forinyák táborszernagy nevét viselő szabadkai ezred hivó kürtjele: „86, csak jól lőjjetek.“ Az összes ezredek kürtjelei közül legjellemzőbb a 23-ik zombori Badeni őrgróf nevét viselő közös gyalogezred jele: »Bács, Bács, Bácsbodrog, bácskai bicskások ezrede.« Az 1866. egyetlen győzelmes trattenaui ütközet után fujták a kürtjelet először, de, sajnos, a poroszok fegyverei olyan pusztitást vittek véghez, hogy a derék ezredből a sok halott és sebesült miatt csak 200-n jöttek össze a jelre.

— **Talált méhmagzatok.** A bajai gyümölcsészeti egylet kertjében mint tudositónk irja: még julius hó 9-én 2 méhmagzatot találtak, de a rendőrségnek csak most jelentették az esetet. A rendőrség a legmeszebb menő nyomozást inditotta meg.

— **Gabona tüzek.** A vörös kakas ismét két helybeli gazda gabonatermésében tett tegnap jelentékeny kárt. A ludasi pusztán Varga István tanyáján ütött ki a tűz és három kúp kukoricát és egy kazal szalmát hamvasztott el. A kár 400 kor. Ennél jóval jelentékenyebb kárt szenvedett Lipozsencsits János, a kinek verusicsi birtokán 600 kereszt buza lett a lángok martalékává, miáltal 3160 korona veszteség érte a leégett gabonatermés tulajdonosát.

— **Tolvaj csemete.** Bajáról irják: Még tavaly nagypénteken Toth János szeremlei kisbirtokos fia, belopódzott Elek János szeremlei lakoshoz és 23 frt. készpénzt lopott el tőle. Elek jelentést tett a lopásról, de csak most sikerült a tettest elcsipni. Az eljárást a csendőrség meginditotta ellene.

— **Anyakönyvi hirek.** Halottak: Orcsics Miklósné 75 év, Gruncsics Péter 70 év, Kucsó Gergelyné 29 év, Szulics Anna 14 nap, Zombola István 4 év, Grizák Róza 10 nap, Grsics Antal 2 hó, Pucsek Péterné 76 év, Sáfrány József 26 év, Ivánovics Sándor 6 hó. Eljegyzés: Vidákovics Lázár Vujkovics Szibillával. Házasság: Virág Péter Govorkovics Máriával. Franciskovics András Báics Ágotával,

A próféta Erdélyben.

A ki a világ végét jósolja.

Veszedelmes szélhámos üzérkedik most prófétaságaival Erdélyben a reformatus községek lakói között. A szélhámos fehér talárt visel s prófétának adja ki magát, hogy ezen a réven sikeresebben szipolyozza a hiszékeny jámbor falusi népet. A „prófétát“ egyszer a csendőrök már elfogták és illetőségi helyére, Debrecenbe toloncoltatták. Ugylátszik azonban, hogy a szélhámos nagyon megszerette Erdélyt, mert most Brassó környékén operál.

Előpatak és Brassó környékének falvai körül csantagol. Hosszu, fehér talárjával sorra eljár a parasztok házaihoz és tudtokra adja, hogy ő magasztos hivatást teljesit: uj vallás tanainak hirdetésével lett megbizva. Elbeszéli hogy álmában megjelent az Ur s azzal a hatalommal ruházta föl, hogy képviselje őt a földön — „legjobb nézete szerint“ . . .

— „Bünös emberek, hangoztatja, ez a vallás megment titeket a pokoltól és ha ti át nem tértek azonnal e hitre: szeptember 9-én tüzeső fog leszakadni az egekből és eléget mindanyiotokat . . .“

A jámbor falusiakat előbb ebédre hivja meg, de kiköti, hogy mindenikük egy-egy libát hozzon magával. Eleddig három község szárnyas jószágaiban vitt véghez szörnyü pusztitást. Azonfölül tejben-vajban fürösztik a prófétát és továbbutaztában pénzzel látják el.

Vitriólos szerelem.

— Expresz tudositás. —

Budapest, aug. 3.

A Bajnok-utca csöndjét ma reggel 9 óra felé vitriólos szerelmi dráma verte fel. Egy szerelmes cselédleány nyilt utcán megleste a hütlen udvarlóját, egy irnokot és leöntötte vitriollal. A folyadék nem sok kárt tett a fiatal ember arcán s a merénylet nem végződött ugy. mint a hogy a többi szerelmi drámák végződni szoktak.

Román Mari cselédleány megleste a kedvesét, Bucsi János irnokot, aki épp hivatalába indult és leöntötte vitriollal.

Bucsi nem vesztette el a lélekjelenetét, ráugrott a menekülő leányra és beverte a fejét.

Román Mari körülbelül két év előtt ismerte meg Bucsi Józsefet. Egy házban laktak és az irnok szép szóval, igérettel elcsábitotta a fiatal szép leányt. Azt igérte neki, hogy oltárhoz vezeti, nem kell többé szolgálnia.

A leány hitt Bucsinak, nem ellenkezett, mikor a fiatalember egy szép napon azt mondta, hogy lakjanak együtt.

Másfél évig boldogan éltek vadházasságban. Akkor Bucsi megunta a cselédet és elkergette. Azóta a leány folyton kérlelve üldözte, hogy vegye vissza, de az irnok kérlelhetetlen maradt Ezért követte el a leány a vitriol-merényletet.

Mindkettőjüket bevitték a Rókuskórházba. A leány állapota sulyos.

TÁVIRATOK.

Elhunyt altábornagy.

Budapest, aug. 3. Bécsből jelentik, hogy *Semrand* altábornagy, a vártüzérség volt felügyelője elhunyt.

Balkáni események.

Budapest, aug. 3. Konstantinápolyból jelentik: A porta ma a külföldi nagykövetségekhez köriratot intézett, amelyben részletesen beszámol az utolsó napok eseményeiről. és pedig arról, hogy egy örmény banda néhány támadást intézett a török csapatok ellen az arzerumi vilajetben, az orosz-török határ közelében és a musi szandsákban, miközben három falut felgyujtottak.

Hirtelenül megőrült.

Budapest, aug. 3. A Dorottya-utcában levő Trieszti biztositó-intézet irodájában ma délelőtt nagy riadalmat okozott egy fiatalember, aki azzal állitott be oda hogy:

— Hol van az igazgató! Meg akarom verni!

Természetesen az egész személyzet összefutott s csak nagy erőfeszités után sikerült a fiatalembert kituszkolni. Innen a Lloyd-épület elé ment és a kapu előtt megállt. Véletlenül arra ment egy ujságiró, akit azonnal megfogott:

— Te ujságiró vagy, te tehetsz valamit az érdekemben. Adj le a lapodban egy nyilatkozatot.

— Micsoda nyilatkozatot? — kérdezte az ujságiró.

— Óriási hajsza indult meg ellenem, — felelt a fiatalember — mindenki örül, ha üthet rajtam egyet.

Az ujságiró hosszabb beszélgetés után kétségtelenül megállapitotta, hogy a szerencsétlen ember megőrült. A neve, *Némedi* Jenő, egy nagy botrány révén már többé-kevésbbé ismerik. Néhány hónappal ezelőtt ugyanis megszöktette Renner fogtechnikus feleségét, Fautt Gabriellát, akinek a nővérével jegyben járt. A fogtechnikus is, a megszöktetett asszony nővérei is erre fölkeresték Halmos János polgármestert s azt állitották Némediről, hogy a mintegy háromezer korona értékü ékszert, amely Renner tulajdona volt, szintén magával vitte, elzálogositotta s az asszonynyal elköltötte. Ebben őrült meg.

Hamuvá lett falvak.

Miskolcz, aug. 3. Óriása tűzvész pusztitott a Miskolcztól alig félórányira fekvő Mályi községben.

A tűz délelőtt 10 óra tájban keletkezett, Galyó János földmives háza gyuladt ki. Állitólag két kis gyermek gondatlansága volt az okozója a tűz keletkezésének s az erős szélben gyorsan terjedt tova a tűz a szalmás házakon s pillanat alatt 8—10 ház állott lángokban.

Oltásról szó sem lehetett, részben a vizhiány, részben pedig a tűzoltószerek elégtelensége miatt s a szegény nép jajgatva, tehetetlenül nézte, miként pusztitja el a fékevesztett elem a házát, az évi termését, szóval mindenét.

Az egész községben alig van 115 épület s ebből *egyetlen egy sem maradt meg.* A kár óriási. So. szegény embernek nem csak a háza, de mindene elégett.

Nápesztó, aug. 3. A Polhora községben kiütött tüzhöz még a következő részleteket küldi tudósitónk: A tüz jul. 30-án délben az egyik paraszt házban erős tüzelés következtében keletkezett és alig három óra leforgása alatt az óriási szélben és szárazságban a fékezhetetlen elem elpusztitott 78 lakóházat melléképüleleivel együtt. A tűz oltására két szomszédos község vonult ki és hogy a kár mégis oly óriási, az annak tulajdonitható, hogy a nagy szél szeszélyesen össze-vissza csapkodta a csóvát ugy, hogy félkilóméternyi távolságban is gyultak ki egyszerre házak és igy magyarázható az, hogy a különben szétszórtan épült község elpusztulhatott. Bennégett egy öreg asszony, ki az égő házból akarta menteni kis vagyonát; az ijedtség következtében meghalt egy gyermek és elpusztult számos marha. A kár meghaladja a 2000,000 koronát. A 78 ház leégése következtében 78 család lett hajléktalanná, mert ma a kis faházak helyeit csak egy hamuhalmaz mutatja.

Sződ, aug. 3. A község ma hajnal óta lángban áll. Eddig 200 ház leégett. 2 ember a lángok martalékává lett. A kár igen nagy.

SPORT.

A palicsi sport versenyek. Vasárnap Palicson tartandó sport versenyekre nagyban folynak az előkészületek, ugy a versenypálya körül, mint a dijakat illetőleg is, mivel négy versenyszámban tiszteletdij is lesz. E dijat a rendezőség tagjai és a sport kedvelők körében gyüjtik össze. A nevezések, alig hogy a programokat szét küldték már is tömegesen érkeznek. Ugy látszik tehát, hogy a vidéki versenyzők jól szokták magukat érezni a szabadkai versenyeken. mert eddigelé a többi városokban rendezni szokott versenyeken mindig kevesebb nevezést olvastunk, mint nálunk a palicsi versenyek alkalmával. Mondhatni, hogy a 7-iki versenyek semmivel sem maradnak el az eddigiektől, sőt szebbnek igérkeznek, mert négy töftöf motor is fog indulni a melyek az egyes bicikli versenyzőket fogják vezetni. Ez nagyban fogja emelni a versenyek értékét, mert első izben fogjuk látni a motorok versenyzését. Most csak azt várjuk, hogy állják meg a helyüket a szabadkaiak. A mennyiben a közönség tájékoztatni akarja magát forduljon naponta d. u. 5 órakor a Spot egyleti helyiségben a rendezőséghez. Részletes felvilágositást nyujtanak a falragaszok.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A tamburás bicskája. Január hó 24-dikén Kriszán Lukács tamburás a tamburája helyett bicskájával müködött. Ezt is jól kezelte, akárcsak a tamburát, ezért a müködéséért is megkapta a méltó jutalmat.

Krizsán a kishegyesi Hermecz korcsmában mulatott a fönt irt napon bátyjával. Mulatozás közben két vig legény, Klamár Barnabás és Molnár Antal csatlakoztak hozzájuk. Együtt is mulattak addig, mig Klamár jó kedvében Krizsánra nem döntötte a bort, aki ezt arcul csapással köszönte meg, amire Krizsán azzal válaszolt, hogy a borosüveget Krizsán fejéhez vágta.

Erre nem következett más, mint Krizsán bicskája. Ez elől azonban Klamárt az udvarra vezették, csakhogy Krizsán ide is követte. Klamár botjával akart védekezni, de elcsuszott. A másik pillanatban Krizsán már rajta feküdt, s bicskáját egész a tüdőig mártotta Klamár testébe.

Ezért a tettéért vonta ma kérdőre a szabadkai törvényszék büntető tanácsa, mely sulyos testi sértésért három havi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre itélte. Az itélet jogerős.

Budapesti gabonatőzsde.

Kálnoky és Simon gabonakereskedő cég tudositása — Aug. 3. —

Déli zárlat: Buza ápr.-re 10.80—10.79, buza máj. 1904. —.———.—, buza okt. 10.50—10.49, rozs ápr.-re —.———.—, rozs májusra —.———.—, rozs okt.-re 8.16 8.13, zab májusra —.———.—, zab —.———.—, zab okt.-re 7.14—7.13, teng. szept. 1904. 6.94—6.86, tengeri aug. 6.84—6.82, teng. máj. 1905. 7.05—7.04, tengeri —.———.—, repce —.———.—, repce aug. 10.65—10.75

Esti zárlat: Buza okt.-ra 10.65—10.66, buza máj. 1904. —.———.—, buza ápr. 10.95—96, rozs ápr.-re —.———.—, rozs májusra —.———.—, rozs okt.-re 8.25—8.26, zab májusra .———.—, zab —.———.—, zab. okt.-re 7.07 7.08. teng. aug. 1904. 7.25 7.26, tengeri aug. 7.12—7.13, teng. szept. 7.20—7.21, tengeri 1905. máj. 724.25, repce —.———. , tepce aug. —.———.—

REGÉNY CSARNOK.

A POGNEBINI HŐS.

Irta: **Sienkiewicz Henrik.** 27

Bartekra minden parancsszó oly hatást gyakorolt, melynek nem tudott ellenállni. Mikor tehát ezt a szót: előre, hallotta, kiegyenesedett, karjait lábszáraihoz feszité, és egy félfordulatot csinálva a jelzett irányba indult. Csak a küszöbön tért magához és kez te Magdát csodálkozva szemlélni.

„Na, Magda, te vagy?“

„Előre! Marsch!“

Bartek a gunyhóba lépett, de már a küszöbön tántorogni kezdett. A pálinka a fejébe kezdett szállni. Énekelni kezdett, s tekintetével Franeket kereste. Még meg is szólalt: „jó reggelt, kölyök!“ jól lehet Franek nem volt a szobában. Azután nevetni kezdett, egy nagyot lépett, azután két kicsit és felorditott: „Hurrah!“ Majd lehevert a deszka ágyra. Este kijózanodva pihent testtel felébredt, köszöntötte Franeket és Magdától néhány fillért kérve diadal utra indult a korcsma felé. Tetteinek hire már megelőzte Pognebin ben, mert néhány, ugyanazon ezredben szolgáló pognebini katona előbb haza érkezett és elbeszélte gravelotti és szedáni hőstetteit. Mikor azután most szétfutott a hire annak, hogy a hős a korcsmában van, valamennyi régi barátai hozzá siettek, hogy meg láthassák.

Bartekünk tehát az asztalnál ül. Senki sem ismerne rá. Ő, aki előbb oly szelid lelkü volt, most ökleivel az asztalt veri, s felfujja magát, akárcsak a pulyka kakas.

„És gondoljátok el, fiuk, mikor végig vertem a franciákat, mit mondott Steinmetz?“

„Ugyan mit gondoljunk?“

„Sokat meséltek nekünk, félelmet akartak belénk önteni a franciákkal szemben, pedig ugyancsak gyenge népség, mit? Ugy eszik a salátát, akárcsak a nyulak, de ugy is futnak mint a nyulak. Sőt nem is isznak sört, csak bort.“

„Igaz.“

„Mikor valamelyik falut leégettük, összetették a kezeiket és orditottak: pitié! pitié! (szánalom). Ezzel azt akarták jelezni, hogy inni*) adnak, ha békén hagyjuk őket. Mi azonban nem igen kaptunk az iváson.“

„Hát megérthették a beszédjüket,“ kérdé egy szolgalegény.

„Te nem értenéd meg, mert buta vagy, de én megértem: Donc dipç, értettél?“

„Mit mondott?“

„Azután láttátok is ti Párist! Ott egyik ütközet a másikat váltotta föl. De valamennyiben mi győztünk. Nekik nincs jó kommandójuk, ugy mondták az emberek. Tisztjeik, tábornokaik nyomoruságosak a mieink azonban jók.“

Kierz Mátyás, egy öreg, okos pognebini földesgazda, a fejét kezdte rázni.

„Oh, a németek rettenetes háborut nyertek és mi segitettünk nekik, de hogy mi lesz belőle a hasznunk, annak csak az Isten a megmondhatója.“

Bartek rámeresztette a szemeit.

„Mit beszél maga?“

„A németek igy sem sokra tartottak bennünket, most meg oly magasan hordják az orrukat, mintha Isten sem léteznék fölöttük. Jobban megvetnek majd bennünket, mint eddig.“

„Ez nem igaz,“ szólt Bartek.

Az öreg Kierznek oly nagy volt Pognebinben a tekintélye, hogy a falu mindent az ő eszével fogott föl, s neki ellentmondani vakmerőségnek tartottak. De Bartek most győző volt és igy maga a tekintély.

Az emberek mégis csodálkozva, a megbotránkozás egy nemével tekintettek rá.

*) Lengyelül pitie italt jelent.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:
DUGOVICH IMRE.
Laptulajdonosok: AZ ALAPITÓK.
Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

A kinek szüksége van **névjegyre, eljegyzési kártyára lakodalmi meghivóra, mulatsági meghivóra, szines falragaszra,** stb., az forduljon lapunk nyomdájához, ahol **azonnal** és **szépen** elkészitik. Vidéki megrendelések teljesittetnek.

KULCSÁR vagy **ISPANI** állást keres egy kis családdal biró német ember ki már évek óta **egy nagyobb gazdaságot** valamint ennek **számtisztségét vezeti.** Bizonyitványokkal szivesen szolgál. Czim a kiadóban.

15456/1904. tan. sz.

Pályázati hirdetmény.

A szabadkai községi főgymnasiumnál betöltendő iskola orvosi és egészségtan tanári állásra, mely évi 600 korona fizetéssel kapcsolatos, ezennel pályázatot hirdetek.

A pályázók tartoznak a kellően felszerelt folyamodványukat f. évi augusztus hó 19-én déli 12 óráig dr Biró Károly polgármesterhez benyujtani. Az ezen időn tul érkező pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Szabadkán, 1904. augusztus hó 3.

Dr. Bóiits József,
tanácsnok.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betükből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. – Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kiván:

Butort, Zongorát, Bort, Gyümölcsöt, Gabonát, Üzletet, Műhelyt, Lakást, Üzleti helyiséget Nyaralót, Birtokot, Házat,

vagy a ki

valamely állást betölteni kiván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsmegyei Napló“

kis hirdetési rovatát.

Bácsmegyei Napló ára 2 fillér kapható: **Vig Zsigm. Sándor** könyv és papir kereskedésében főtér. **Heumann Mór** könyv és papir kereskedésében főtér. **Meznerics József** füszer és csemege üzletében honvéd laktanya mellett. **Tenner B.** dohánytőzsde és játékáru üzletében Kossutk-u.

Erdélyi D. és Társa dohány nagytőzsde Kossuth utca. **Beck Sándor** füszer és liszt üzlete a törvényszékkel szemben. **Herczl József** füszer- és liszt üzlete Petőfi-utca sarkán. **Krécsi A. Nándor** könyv és papir kereskedésében Deák-u. **Gerber Jakab** dohánytőzsde és esztergályos üzletében Kossuth-u.

Nojcsek Géza füszer és csemege üzletében Damjanich és Bercsényi utca sarkán. **PALICSON Menczel Mihály** füszer és csemege üzletében **Spitzer és Klein** füszer és csemege üzletében Rudics-u.

Kiadóhivatalunkoz intézett levelek csakis bélyeggel továbbitatnak

Reménytelen özvegy közelebbi czimét kéri egy jobbmódu öreg ur ki esetleg anyagilag is támogatná. Cim Öreg ur. 345.

Ismeretség hiányában ezuton szeretne tiszteséges iparos ismeretséget kötni jobb családból való hölggyel, komoly zándék nincs kizárva. Levelek „Iparos“ jelige alatt a kiadóba intézendők. 346.

Jó forgalmu füszer üzlet visszavonulás miatt azonnal eladó. Cim a kiadóban. 347.

Képes lapokat szeretnék válta helybeli hölgygyel. Cimem a kiadóban „Levelezni“ j. alatt tudható megl 348.

Ügynök kerestetik egy nagyobb vállalathoz. Cim: „Ügynök“ jelige alatt tudható meg. 349.

Kevéssé használt fénykép álványos kamara 13—18-as olcsón eladó. Cim a kiadóban. 350.

Okleveles izraelita nevelőnőt keresünk 3 harmadik, két első osztályu elemi leánygyermekeink mellé, fizetés 40 korona havonta, teljes ellátással, szives ajánlat bizonyitvány másolattal Fischer Jakab cimre Luka Nenye. 330.

Egy jó családból való fiu tanulónak felvetetik Kováts Kálmán füszerkereskedőnél Szabadkán Wesselényi utca. 294.

Önkéntesek kérnek választ „Tuba rózsától.“ 341.

Fiatal rófös kereskedő segéd, kezdő fizetéssel és teljes ellátással azonnali belépésre állandó alkalmazást nyer Reiner Mór üzletében Temes-Kubin (Temes m.) 283.

Titánia. Miért ezen hosszas hallgatás, levelet milyen cimen küldjek. Juris. 339.

Kinematograph mozgófényképkészülék, fölszereléssel, betegség miatt eladó. Schvarz Mihály, Kisujszállás. 344.

Kelebián 20 kapa csemege szőlő örök áron esetleg kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim a kiadóhivatalban. 113.

Pénzkölcsönt házakra, telkekre, földbirtokokra, második, harmadik helyre is. Cim a kiadóhivatalban. 117

Bicikli vétel. Egy jó karban levő bicikli kerestetik megvételre. 339.

Eladó egy jó forgalmu gőz és szélmalom. Cim a kiadóban. 338.

Palicson több butorozott lakás kiadó, értesitést ad Sztipics és társai cég Szabadkán 120

4000 frt készpénzzel rendelkező 30 éves hajadon férjhez menési szándékból megismerkedni szeretne egy középkoru urral. Fényképpel ellátott levelek a kiadóba „4000“ j. a. intézendő. 336.

Izletes ebédkosztot nyerhet 2—3 intelligens uri ember egy jobb családnál. Czim a kiadóban. 173.

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhirré teszem, hogy néhai vb. **Ráits Milán** csődügyében a csődleltárba 1—22 tétel alatt összeirt és 805 koránára becsült ingóságok Bende Ignác bir. végrehajtó közbenjötte mellett Szabadkán I. kőr, Deák-tca 68. házszám alatt **1904. évi augusztus hó 5-én d. e. 10 órakor** a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett a becsáron alulis eladatni fognak nyilvános árverésen.

Janiga János,
mint vb. Ráics Milán csődtömeggondnoka.

Bor eladás.

300 liter nagyburgundi vörös, 1200 liter kövidinka és rizlingi fehér bor literje

20 krétel adó.

Czim a kiadóban.

Órás tanoncznak felvétetik egy vagy két fiu, kik 1—2 gimnáziumot végeztek.

Czeizler Lipót
chronometer órás
Szabadkán, Kossuth-utcza.

27 drb 180 cm. hosszuságu teljesen ép tömör kész tölgyfa lépcső lépcsőház vagy pinczelépcsőnek alkalmas jutányosan kapható. Czimet megmondja a kiadóhivatal.

Nyomatott kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.